Kaupunginhallitus 08.05.2023 § 136

§ 136

Valtuustoaloite puiden istutuskampanjan järjestämisestä kouluihin ja varhaiskasvatukseen (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kilpeläinen Anna
Hänninen Salla
Mannermaa Anne
Laaksonen Mona
Walsh Ann-Marie
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-Aho Harri

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Johanna Karimäen ym. 21.11.2022 jättämään valtuustoaloitteeseen puiden istutuskampanjan järjestämisestä kouluihin ja varhaiskasvatukseen sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Harri Rinta-Ahon estyneenä ollessa asian esitteli talous- ja hallintojohtaja Timo Ketonen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Johanna Karimäki sekä 23 muuta valtuutettua ovat 21.11.2022 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että selvitetään mahdollisuudet käynnistää ympäristökasvatusta ja ympäristön suojelua edistävä puiden istutuskampanja Espoon kouluihin ja varhaiskasvatukseen.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä Kasvun ja oppimisen toimialan ja sen tulosyksiköiden sekä Kaupunkitekniikan keskuksen ja Tilapalvelut-liikelaitoksen kanssa. Kasvun ja oppimisen lautakunta käsitteli sitä kokouksessaan 15.2.2023 ja Svenska rum -lautakunta kokouksessaan 16.2.2023.

Aloitteessa todetaan, ilmastonmuutoksen torjunta vaatii ripeitä tekoja. Yksi keino on aloitteessa mainittu ilmassa jo olevan hiilidioksidin poistaminen ja hiilinielujen kasvattaminen, minkä tärkeyttä myös kansainvälinen ilmastopaneeli IPCC korostaa. Puiden istutus koulujen ja päiväkotien ympäristöön tuottaisi aloitteen mukaan jossain määrin ilmastovaikutusta, mutta kampanjalla olisi ensisijaisesti kasvatuksellinen ja elämyksellinen merkitys, se edistäisi ympäristökasvatusta ja ympäristön suojelua.

Ympäristökasvatusta ja sen opetusta Espoossa ohjaavat valtakunnalliset ja kuntakohtaiset varhaiskasvatuksen suunnitelmat ja esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opetussuunnitelmat. Ympäristön suojelemisen ja oman luontosuhteen merkitys sekä siihen liittyvä osaaminen on huomioitu

kaikissa edellä mainituissa suunnitelmissa osana laaja-alaisen osaamisen taitoja. Kyseinen laaja-alaisen osaamisen kokonaisuus, Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen, on myös yksi kolmesta Espoon Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan 10.6.2015 § 96 päättämistä laaja-alaisen osaamisen painotuksista Espoon suomenkielisessä perusopetuksessa. Painotus näkyy kaikessa opetuksessa, opettajat huomioivat sen opetuksessaan. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmien oppiaineissa (etenkin ympäristöoppi, biologia ja maantiede) on lisäksi tarkemmat osaamisen tavoitteet ympäristökasvatukseen ja ilmastonmuutokseen liittyen. Kyseiset yksiköt laativat vuosittain myös konkreettiset kestävän kehityksen toimenpidesitoumukset, jotka edistävät Agenda2030:n, Suomen kestävän kehityksen ja Espoo-strategian tavoitteiden saavuttamista. Sitoumukset ovat nähtävillä Sitoumus2050-verkkopalvelussa.

Valtuustoaloite on samansuuntainen Espoo-strategian kanssa, jonka mukaan ”kaupunki toimii aktiivisesti ilmastonmuutoksen torjunnassa, luonnon monimuotoisuuden vahvistamisessa ja on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä”. Ympäristökasvatukseen ja laajemmin kestävään kehitykseen liittyvä opetus ja osaaminen puolestaan toteuttavat Kasvun ja oppimisen toimialan strategiaa, jossa todetaan: ”hyödynnämme lähiluontoa hyvinvoinnin lähteenä, oppimisessa ja liikkumisessa”. Valtuustoaloite tukee myös Espoon siniviherrakenteen terveyshyötyjen edistämisen toimintasuunnitelman toteutumista.

Espoon ilmastovahti kokoaa yhteen kaupungin tekemät ilmastotoimet, seuraa niiden edistymistä ja arvioi niiden vaikutusta. Kaupungissa on kirjattu Ilmastonmuutoksen sopeutuminen -teeman alle kaikkiaan 36 toimenpidettä, joista yhteen sisältyy puiden istuttaminen. Kasvun ja oppimisen toimialalle on kirjattu kolme toimenpidettä, jotka liittyvät kestävään liikkumiseen, kestävän kulutuksen ja kiertotalousajattelun edistämiseen sekä vastuullisen kansainvälisen yhteistyön edistämiseen. Näihin puiden istuttaminen ei sisälly.

Espoossa on yli 200 varhaiskasvatusyksikköä, 75 peruskoulua ja 11 lukiota. Puun istuttaminen ja etenkin sen pitkäjänteinen hoitaminen sekä suojeleminen vaativat perehtyneisyyttä, sitoutumista ja asialle omistautuneisuutta. Yksiköiden pihat ja piha-alueet ovat kovalla kulutuksella ja poikkeavat paljon toisistaan. Erilaiset maaperät ja jo näkyvät ilmastonmuutoksen vaikutukset tekevät oikean puulajin ja istutuksen ajankohdan oikeasta valinnasta sekä taimen hoitamisesta entistä haastavampaa. Esimerkiksi toistuva jäätyminen ja sulaminen voivat vaurioittaa juuria ja haitata pienten taimien talvehtimista.

Mahdollisia taimihankintoja ei ole huomioitu yksiköiden budjeteissa, mutta kaupunkitekniikan keskus sai vuodelle 2023 150 000 euron määrärahan, joka on tarkoitettu puiden, pensaiden ja muiden kasvien istuttamiseen sekä niittyjen perustamiseen. Määrärahan käyttö suunnitellaan yhteistyössä Kestävä Espoo ja Tapahtumien yhteisöllinen Espoo -poikkihallinnollisten ohjelmien kanssa. Lisäksi asiaa on valmisteltu yhdessä kasvun ja oppisen toimialan kanssa. Koulut ja varhaiskasvatuksen yksiköt voivat tilata puuntaimia ja tarvittaessa istutusalueen kunnostusta ja istutusapua kaupunginpuutarhalta 50–100 euron hinnalla per taimi. Istutusalueen kunnostamisen hinta on 100–300 euroa. Yhden puun istuttamisen kustannukset vaihteleva 150–400 euron välillä, määrärahasta varataan vähintään 35 000 euroa tähän toimintaan. Yksittäisen puun istuttamisesta tulee ensin neuvotella Tilapalvelut-liikelaitoksen kanssa tai julkiselle viheralueelle istutettaessa kaupunkitekniikan viherkunnossapitoyksikön

kanssa. Puilla tulee olla hyväksytty istutuspaikka ennen tilausta, jotta voidaan tarkistaa, ettei puuta istuteta esim. maanalaisten johtojen päälle.

Kannustamme kaupungin varhaiskasvatus- ja esiopetusryhmiä, kouluja sekä lukioita, joiden pihapiirissä tai lähimetsässä puiden istuttamisen voi toteuttaa kestävällä tavalla, suunnittelemaan ja toteuttamaan ympäristökasvatusta ja siihen liittyviä opetuksen kokonaisuuksia pedagogisesti mielekkäästi niin, että puun tai puiden istuttaminen tukee luontevasti oppimisen tavoitteiden saavuttamista. Istutettujen puiden hyvinvoinnista huolehtimiseen on erittäin tärkeä sitoutua. Suosimme vapaaehtoisuutta ja erilaisten mahdollisuuksien tarjoamista istutuskampanjan sijaan, ettei istuttaminen jää irralliseksi tapahtumaksi, vaan on osa laajempaa oppimiskokemusta ja tukee yksikön toimintakulttuuria sekä sen kehittämistä. Yksiköille voidaan laatia ohjeet taimien tilaamista ja istuttamista varten, ja viestintä voidaan ottaa mukaan toiminnasta tiedottamiseen. Istutuksen ajankohdan voi yhdistää esimerkiksi YK:n vuotuiseen kansainvälisen luonnon monimuotoisuuden päivään toukokuussa, tai Suomen luonnon päivän läheisyyteen elokuussa.

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 15.02.2023 § 14

Päätösehdotus Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-Aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Johanna Karimäen sekä 23 muun valtuutetun 21.11.2022 jättämään valtuustoaloitteeseen puiden istutuskampanjasta kouluihin ja varhaiskasvatukseen.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Nämnden Svenska rum 16.02.2023 § 10

Förslag Direktör för sektorn för fostran och lärande Rinta-Aho Harri

Nämnden ger ett utlåtande enligt redogörelsedelen som svar på Johanna Karimäkis m.fl. motion 21.11.2022 om en trädplanteringskampanj för skolor och småbarnspedagogiken.

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Johanna Karimäki ja 23 valtuutettua puiden istutuskampanja kouluihin ja varhaiskasvatukseen

Tiedoksi